

Sprawdzian obejmujący wiadomości o synonimach, homonimach, antonimach, przymiotnikach dzierżawczych i jakościowych, a także sonecie jako gat. literackim.

1) Do podanych wyrazów dobierz bliskoznaczne odpowiedniki. Pamiętaj, że muszą się one rozpoczynać literą *ch*. (0-3 p.)

- a) apaszka, szal – chusta
- b) zespół wokalny – chór
- c) wąty – chudy
- d) obłok – chmura
- e) łobuz – chuligan
- f) typowy – charakterystyczny

2) Uporządkuj według stopnia natężenia cechy wyrazy podane w następujących grupach: (0-3p.)

- a) wesołość, radość, uciecha, szczęście;

wesołość → uciecha → radość → szczęście

- b) smutek, przygnębienie, depresja, apatia;

apatia → smutek → przygnębienie → depresja

- c) strach, przerażenie, niepokój, groza, zaniepokojenie

zaniepokojenie → niepokój → strach → przerażenie → groza

3) Wyjaśnij podane homonimy:

- a) orka – ssak morski ; praca na roli
- b) granat – owoc południowy ; pocisk artyleryjski (broń) ; kolor
- c) serwis – zastawa stołowa ; serwis samochodowy (lub informacyjny)

4) Podaj wyrazy o znaczeniu przeciwnym (antonimy), nie używając przyrostka „nie”(0-4p.)

- a) górzysty – płaski, nizinny
- b) pożyteczny – zbędny
- c) ważny – błahy, mało znaczący
- d) porażka – sukces , zwycięstwo
- e) dynamiczny – powolny
- f) rozkosz – smutek, cierpienie, ból
- g) chaos – ład, cisza
- h) odważny – bojaźliwy, strachliwy

5) Zapisz poprawnie podane przymiotniki dzierżawcze (odpowiadają na pytania: czyj? czyja? czyje?) i jakościowe (odpowiadają na pytania: jaki? jaka? jakie?) wielką lub małą literą. (0-3 p.)

- a) utwór **M**ickiewiczowski
- b) poglądy **S**taszicowe
- c) porównanie **h**omeryckie
- d) wieczorek **m**ickiewiczowski
- e) **M**arysin ołówek
- f) wiek **b**alzakowski

6) Na podstawie fragm. wiersza Leopolda Staffa odpowiedz na pytania:

„ (...) Lecz nazajutrz, ledwo po rozstaniu,
W dzień ów zabłądzić pamięci przelotem
I stając, jakby przed czemś cudnem, złotem
Uczuć się nagle sercem – na wygnaniu!

I odtąd wracać wstecz, wciąż i na próżno,
Przesiewać przeszłość wspomnienia przetakiem,
By coś w niej znaleźć, co było żywotem! (...)”.

a) **Co to jest sonet? (0-1 p.)**

Sonet jest gat. liryki; utwór składający się z dwóch zwrotek czterowersowych o charakterze opisowym lub narracyjnym oraz dwóch zwrotek trzywersowych o charakterze refleksyjnym lub filozoficznym.

b) **Wypisz dwa neologizmy z fragm. wiersza (0-1 p.)**

„cudnem” , „przetakiem”

c) **Wypisz metaforę (przenośnię) (0-1p.)**

„Przesiewać przeszłość wspomnienia przetakiem (...)”.
„W dzień ów zabłądzić pamięci przelotem (...)”.

d) **Wyjaśnij pojęcia: średniówka i neologizm (0-1 p.)**

średniówka – wewnętrzny podział w wersie ; umowna pauza.

neologizm – nowo utworzony wyraz, który nazywa cechy przedmiotu, pojęcia lub zjawiska

